

حسابداری و حسابرسی از دیدگاه مصرفت شناسی

علی کمالی زارع

تمیز و تشخیص دهد، خود دردی می‌شود معلول بسیاری دردها و نابسامانیهای موجود.

بنابراین در حال حاضر بر هر فردی از جامعه بویژه حسابداران و حسابرسان فرض و واجب است که قبل از مراجعه و درک ضرورتها و ملاحظات، و الزامات قراردادی و توافق شده خارجی یا گهگاه داخلی، به درک و فهم مناسبات و ارتباطاتی که او را در هیئت و چارچوب فعلی افول داده و راههای سلامت و سعادت را از او باز پس گرفته پردازد و ریشه‌ها و پیوندهای اصیلی را که حیات و انرژی از منبع لایزال و فیاض الهی در وی به ودیعت نهاده، باز شناسد. به نظر می‌رسد این تنها راهی است که سرانجام باید پیموده شود و در جهان امروز عملاً می‌بینیم که اندیشمندان صدیق و حقیقی، پس از قرن‌ها سرگردانی و مهجوری از مجرای حقیقی، به این شاهراه اصیل و حیاتی قدم نهاده‌اند و کمترین رهاورد آنها، امکان همدلی و همنشینی با حقایق و پدیده‌هایی است که انسان را در همه شئون مادی و معنوی راهبری می‌کند.

ای برادر تو همه اندیشه‌ای
باقی خود استخوان و ریشه‌ای
مناسبات و ارتباطی که انسان را در همه مراتب زندگی از مجراها و دریچه‌های فردی و درونی به طبیعت و ظواهر زندگی، اجتماع، اقتصاد، ... فرهنگ، سوق می‌دهد و گرچه در این مسیر طولانی ابعاد و اختصاصات متفاوتی را اختیار می‌نماید، لیکن اصول و ضوابط حاکم بر آن همواره یگانه و واحد است و این مطلب امروزه در شمار شواهد و مستندات زنده‌ای است که به طریق علمی و تحقیقی بسیار جدی تعقیب می‌شود و به نظر می‌رسد حسابرسان و حسابداران از جمله افرادی هستند که باید واجد چنین بینش علمی و

می‌دارید، باورهای خود را نیز باید تازه و با طراوت کنید.

شادابی و طراوت باورها و اندیشه‌ها جز با تحقیق و تعمق آن هم به صورتی پی گیر و مستمر حاصل نمی‌شود و انسان را در مسیر رشد و تعالی، پویایی و شکوفایی قرار نمی‌دهد. سنگ زیرین و آجرهای اولیه حرفه حسابداری و حسابرسی را اصول و قواعدی تشکیل می‌دهند که رعایت آنها، اعتباردهی، اطمینان بخشی، و بالاخره جلب اعتماد جامعه به قضاوتها، تجزیه و تحلیلها و ارائه طریقه‌های حسابرسان و حسابداران ممکن می‌دارد. بدین مناسبت در جامعه نوین امروزی حسابرسان و حسابداران مزد اعتماد دریافت می‌دارند. باورها، قضاوتها و چاره‌اندیشیهای آنان در فرایندهای رو به تزاید مسائل اجتماعی، اقتصادی و بویژه فرهنگی در چارچوبی کاملاً علمی و منطقی و به دور از هر نوع وابستگیهای فردی و یا احیاناً گروهی، استوار می‌باشد. امیال و اغراض ناشی از محدودیتهای ذهنی، ذوق و سلیقه‌های شخصی جای خود را به تجزیه و تحلیلهای منطقی، قضاوتها و تصمیمگیری‌های مبتنی بر اطلاعات و رویدادهای عینی، واگذار کرده است.

آثار و نتایج کار حسابداران و حسابرسان اگر در جامعه ملموس و در خور مشاهده نباشد و نتواند جایگاه خود را در زمینه اقتصاد، اجتماع و فرهنگ مربوط

نخست لازم است درباره چارچوب و هدف اصلی بحث توضیحی داده شود تا ارتباط تنگاتنگ ولی غیر ملموس و احتمالاً نامشهود آن با حرفه حسابداری و حسابرسی بویژه، و سیستمهای اطلاعاتی بطور اعم، روشن شود. موضوعی اساسی و حیاتی که با همه مناسبات و اختصاصات و عملکردهای "انسان" سروکار دارد و حسابرسان و حسابداران در تجزیه و تحلیلها و قضاوتهای حرفه‌ای و تخصصی خود، بیش از دیگران باید بدان توجه کنند. امید است این مجموعه مورد توجه علاقمندان قرار گیرد، و زمینه‌ساز تحولی اساسی در افکار و اندیشه‌هایی باشد که گهگاه بوی قدمت و کهنگی از حواشی دیدگاهها و عملکردها به وضوح دیده می‌شود و خواسته و یا ناخواسته انسان را در مرزها و تنگنایهای ابتدایی و ناشناخته ذهن به رکود و هبوط می‌کشاند. حضرت عیسی علیه‌السلام همواره به شاگردان خود تأکید می‌ورزید که:

"... شرابه‌ای نو را در مشکهای کهنه نریزید... و وصله‌های نو بر لباسهای کهنه و مندرس خود ندوزید...". در ابعادی وسیعتر و جامعتر، حضرت محمد نبی اکرم(ص) می‌فرمایند: باورها و طرز تفکرها نیز همچون لباسها کهنه و فرسوده می‌شوند، از این رو همچنانکه جامه خود را پیوسته نو

تحقیقی باشند و این حقیقت مسلم در اندیشه و رفتار آنان متجلی گردد. اگر حیات و انرژی در همه مراتب وجودی، جایگاه و منزلت، "بودن"، تداوم در بودن، صلح و آرامش و امنیت حقیقی و در پایان جاودانگی را یافته است، پس باید در بخش دیگری از مظاهر طبیعی، یعنی زندگی اجتماعی انسان، در محیطی سالم و بهداشتی، توام با رشد و تعالی و... عدالت اجتماعی نیز تجلی یابد و رسالت انسان در این عرصه بیکران، فهم و درک و عمل به این مناسبات و ارتباطات است.

دانشمندان حقیقی فعلی در قلمرو علوم نوپای بیونیک و سایبرنتیک پی به این حقیقت مسلم برده‌اند و چندی است که روشها و رهیافتهای خود را با الهام از قوانین مسلم علمی تغییر داده‌اند. با نگرش سیستمی و ارگانیکی به قوانین طبیعت و کشف مناسبات و ارتباطات جاری و ساری بر پیکره نظام آفرینش، از ذره تا کیهانشان و از ویروس تا انسان، کتاب ذی حیات و ذی شعوری را در مقابل خود گشوده‌اند که کلمات و اصطلاحات و مفاهیم آن، فصل مشترکی را بین انسان، فضا و زمان، تبیین می‌نماید و در یک دستگاه مختصات جهانی، انسان و همه مناسبات او را به شیوه‌ای موزون و هماهنگ با اصل فطرت و طبیعت توضیح می‌دهد. اعتبار، عظمت و حکمت الهی انسان را به عنوان میوه و ثمره یک نظام نامتناهی به او باز می‌گرداند و بخشی از حالات و کیفیات درونی انسان و همچنین ارتباط و اتصال بی وقفه او را با جهان پیرامون خود، تشریح می‌نماید. طرحها، مدلها، و الگوهای شناخته شده حیاتی را الهام بخش مسائل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سرانجام تکنولوژی قرار می‌دهد و روشها و شیوه‌های قراردادی و ناهماهنگ را به دور می‌ریزد.

انقلابها و تحولات و دگرگونیهای که در جوامع بشری یکی پس از دیگری به وقوع پیوسته نیز خود حاکی از آن بوده است که قراردادهای و ضوابط اجتماعی از پیش تعیین شده که حاکم بر سرنوشت اجتماعات بوده است، بدین علت که واضعان آنها اطلاع چندانی از مناسبات و ارتباطات خود و محیط خود نداشته‌اند، شرایط و مقتضیات و نیازهای حال و آینده افراد آن جامعه از دیدگاه آنان مخفی می‌ماند و حاصل آنچه که به عنوان معیارها و ارزشهای فردی و اجتماعی تعیین می‌گردید جوابگوی نسلهای فعلی و آینده نبوده و بدین علت همواره دچار تغییر و دگرگونی می‌شدند. قدر مسلم این است که با شناخت هرچه بهتر و بیشتر قوانین، و درک ضرورتها و نیازمندیهای مادی و معنوی انسان، این نوع قراردادهای و ضوابط اجتماعی نیز دستخوش تغییر و تحول می‌شدند، یعنی در هر مقطعی از زمان که شرایط و مقتضیات ذهنی افراد، با واقعیات ملموس در جامعه تطابق و همسویی پیدا می‌کرد، انقلاب و تحول صورت می‌گرفت. همه چیز به طور شتابزده تغییر می‌کرد و سرانجام راهی را به

آثار و نتایج کار حسابداران و حسابرسان اگر در جامعه مسلموس و در خور مشاهده نباشد و نتواند جایگاه خود را در زمینه اقتصاد، اجتماع و فرهنگ مربوط تمیز و تشخیص دهد، خود دردی می‌شود معلول بسیاری دردها و نابسامانیهای موجود.

بیراهه‌ها می‌پیمود و تاریخ همیشه تکرار می‌گشت. اما امروز، با الگوبرداری از قوانین فطرت و طبیعت، شیوه‌ها و روشهایی در حال تولد و زایش هستند که به دور از هر نوع هرج و مرج و رخدادهای فاجعه‌آمیز، روندی صعودی تا رستاخیزی علمی و حقیقی در قالب مدلها و الگوهای ذهنی و درونی در ارتباط با همه جنبه‌ها و جوانب انسانی خواهد داشت تا نمودارها و طرحهایی موزون و هماهنگ با اصل فطرت و طبیعت جایگزین قراردادهای و ضوابط از پیش تعیین و توافق شده قبلی گردد.

بیا تاگل برافشانیم و می درساغراندازیم
فلک‌راسقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم
با این توصیف می‌توان گفت که علت اصلی عقب‌ماندگی در زمینه‌های علمی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی، و واپس‌گرایی به مرزها و سرزمینهای ناشناخته، توهمات و ذهنیات بیمارگونه‌ای است که گاه و بیگاه به اشکال و تصاویری فریبنده آن هم طی دوره‌هایی طولانی در مناسبات و روابط اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی انسانها جلوه‌گر می‌شود و منابع و مصالح آنها را به شوره‌زاری مهلک مبدل می‌سازد، مجموعه‌ای از وابستگیهای ذهنی موهوم و عاداتهای شوم و مضمومی است که با حقایق مسلم و قطعی فاصله‌ای به درازای ابدیت داشته و هر فرد از افراد اجتماع ناخواسته و ندانسته به آن تن در می‌دهد و این بارگران و بی‌ارزش را در مسیر زندگی مشقت بار خود حمل می‌کند و به دیگران نیز منتقل می‌نماید. این یک نمودار واضح و روشنی است که می‌توان برای یک اجتماع، اقتصاد، و فرهنگ علیل و وابسته‌ای که از پی آب بدنبال سراب می‌رود، ترسیم کرد. امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام فرمود:

را که در نظریه‌های فیزیک کلاسیک مخفی بود آشکار می‌سازد، تجدیدنظری کلی و اساسی و ریشه‌ای در همهٔ زمینه‌های مادی و معنوی انسانها به وجود می‌آورد. استعدادها و قابلیت‌های فردی و جمعی را باز می‌شناسد و واقعیت انسان را در ورای مرزها و اندیشه‌ها، چارچوبها و صورتهای جستجو می‌کند و بالاخره حرمت و قداست و شرافت آدمی را تا حدالامکانی به او باز می‌گرداند.

من ز پس علم نگویم سخن

علم چو آید به تو گوید چه کن!
آنجا که فرمود: **الْعِلْمُ أَمَامُ الْعَمَلِ ...** و یا **الْعِلْمُ خَيْرُ الدَّلِيلِ ...** پشتوانه محکم و استواری را جهت سازگاری و هدایت انسان به سمت و سویی نوید می‌دهد که همهٔ نیازها و انگیزه‌های وی در انطباق با منابع و مصالح موجود در متن وجود، تأمین و تبیین می‌گردد، و خود نیز از جهالت و نادانی، جاهلان و بی‌خبران، دوری می‌گزیند و علم و دانش، تحقیق و پژوهش را بهترین و زیننده‌ترین معیار و میزان سنجش انسانها برمی‌شمرد و می‌فرماید: ... آدم‌سیزاد، همانندترین چیز به سنگ محک است، اگر دانا باشد پر عیار و اگر نادان باشد کم عیار.

جان چه باشد با خیر از خیر و شر

شاد از احسان و گریان از ضرر

اقتضای جان چو ای دل آگهی است

هر که آگه‌تر بود جانش قوی است

خود جهان جان سراسر آگهی است

هر که بی‌جان است از دانش تهی است

صفات و ملکات، خلق و خوی انسان

در مراتبی که شایسته و بایسته اوست و پیامبران و اولیای عظام از حضرت آدم تا حضرت خاتم، رسالت تکمیل و ترفیع آن را تا حد خدایی و خدای گونه شدن، به عهده داشته‌اند که فرمود: **إِنِّي بُعِثْتُ لِأَتِمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ ...** من برگزیده شدم تا مکرمتهای

تصاویر ذهنی به آزمون کشیده می‌شوند. به بیانی دیگر تصاویر ذهنی به مثابه کتاب لغتی است که هر فرد از افراد جامعه، حداقل از دوران طفولیت در خود تعبیه و ضبط می‌نماید و بنا به شرایط و اقتضاهای محیطی، لغات و اصطلاحات تکراری و روزمره زندگی را به تبیین و تصویر می‌کشد. تحولاتی که اخیراً در اندیشه و تفکر دانشمندان علوم طبیعی و انسانی در ارتباط با ماهیت اشیا، و مفاهیم ماده و انرژی، فضا، زمان، علت و معلول، ناظر و مستناظر، و ... به وجود آمده و در پرتو نگرشی سیستمی به اصول و قوانینی که از طریق علوم نوپای بیونیک و سایبرنتیک کشف شده است، با نظریه‌های سنتی و قدیمی جوهر مادی و اصول مکانیکی در فیزیک نیوتنی تفاوت اساسی دارد و ضمن اینکه تنگناها و محدودیت‌های غیرمنتظره‌ای

“... باربران بارهای ناشناخته را در معابر حمل می‌کنند و به آنچه خود ندارند مباحی و مفخترند...”

طبق اصول شناخته شده سایبرنتیک، داشتن هر نوع تصویر ذهنی نسبت به خود و محیط پیرامون، سنگ بنایی است که شخصیت، رفتار، و حتی کیفیات و ویژگی‌های درون افراد براساس آن شکل می‌گیرد و در مسیر زندگی، تجربه‌ها و تماس‌های محیطی به جهت تأیید و تقویت

حسابرسان و حسابداران از جمله افرادی هستند که باید واجد بینش علمی و تحقیقی باشند و این حقیقت مسلم در اندیشه و رفتار آنان متجلی گردد.

هرگز فراموش نمی‌کنیم شما حق انتخاب دارید

G.H.M.S.I

کیفیت بالا در بازرسی کالا

I.T.S

عضوی از گروه بین‌المللی بازرسی
در بیش از ۱۰۰ کشور جهان با مجوز بانک مرکزی واردات ایران را باز می‌کند

تلفن: ۰۰۸۸۲۷۷۷-۸
فکس: ۰۰۸۸۲۷۸۸
تلفن: ۰۰۲۲۲۲۷

ایران بازرسی
IRAN BAZRISI

۱۰ حضور در تهران، همدان، پارس‌جان، پارس‌شهر، پارس‌شهر، تبریز، مشهد، اصفهان، چابهار

از این پس واردکنندگان می‌توانند نام I.T.S (شرکت مالک G.H.M.S.I) را نیز می‌توانند اعتبار انشایی خود ذکر کنند.

اخلاقی را کامل کنم... موضوعی است که امروزه بیش از پیش توجه و علاقه اندیشمندان و محققان علوم طبیعی و انسانی را به خود معطوف داشته و جزو تفکیک‌ناپذیر مسائلی قرار گرفته است که مناسبات و ارتباطات انسان را در همه جنبه‌ها و زمینه‌ها اعم از مسائل فردی و خصوصی تا مسائل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، ... توضیح می‌دهد. مطرح شدن موضوعاتی چون سایکوسایبرنتیک، سایکوسماتیک، سایکو دینامیک، سایکو تکنولوژی، سایکوفیزیولوژی، سایکوپاتولوژی، سایکوبیولوژی، سایکوسرجری، ... و همه سایکوهایی که به مسائل فردی و اجتماعی افراد توجه دارد، نشان‌دهنده نقش بسیار حساس و حیاتی حالات و خصوصیات، صفات و ملکات، و بالاخره تصورات و ذهنیات درونی انسان، در تعیین و گزینش عوامل و شرایطی است که مجموعاً جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آنها را در محیطی سالم و بهداشتی و یا ناسالم و غیر بهداشتی، مهیا می‌سازد. بدین لحاظ همه رویدادها و وقایعی که در ارتباط با مسائل انسانی در جوامع بشری رخ می‌دهند و حاکم بر سرنوشت بشر می‌شوند، فرایند، یا نموداری است از حالات و ملکات درونی انسانها که خواسته یا ناخواسته، دانسته یا ندانسته در زندگی آنها ترسیم و به تصویر کشیده می‌شود. از این رو با نگرشی دقیق به وضع اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی هر جامعه‌ای می‌توان بزراحتی به نحوه تفکر و به طور کلی حالات و مقتضیات درونی آنها پی برد. یا اینکه با شبیه‌سازی و یا تصویربرداری از ذهنیات و اختصاصات درونی افراد، فصل مشترک نظام اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی آنها را پیشبینی کرد. چنانچه در عمل نیز مشاهده می‌کنیم طراحان و برنامه‌ریزان رند و

آیا زمان آن نرسیده است که حساب‌برسان و حسابداران به عنوان نخستین و اصلیتین مراکز و منابع صحیح اطلاعاتی، اصول و قواعد حسابداری و حسابرسی را به عنوان یک اصل کلی و انتزاعی از یک نظام نامتناهی که انسان و همه مناسبات و ارتباطات او را در همه مراحل و مراتب وجودی تعیین و تبیین می‌نماید، شناسایی کنند.

هوشیاری که به این نوع اطلاعات و دانش پیشرفته دسترسی دارند، همواره برنامه‌ریزیهای کلان و درازمدتی را در سطح جوامع رشد نیافته، یا عقب مانده طراحی و اجرا می‌کنند و از این طریق منابع و مصالح آنها را به یغما می‌برند.

برو قوی شو اگر راحت جهان طلبی
که در نظام طبیعت ضعیف پامال است
در چنین شرایط و بحرانی که همه مقدرات انسان در قلمرو و سیطره کنشها و واکنشها، و بالاخره بازتابهای ذهنی و اختصاصات درونی او قرار دارد و سیستمها و نظامهای فکری و عقیدتی، تعیین کننده شرایط و مقتضیات زندگی اجتماعی است، رسالت حساب‌برسان و حسابداران به عنوان متخصصان و جراحان، مداواکنندگان و بالاخره شفا دهندگان مسائل اقتصادی و اجتماعی، و اعتلا دهندگان فرهنگ مربوط به پردازش و گزینش اطلاعات و لزوم شناخت و به کارگیری اصول و قواعد

مسلمی که سنگ بنا و جوهره اصلی و ابتدایی سیستمها و نظامهای صحیح اطلاعاتی اعم از مالی، اقتصادی، و فرهنگی است، تا چه پایه است؟ در جامعه‌ای که حساب‌برسان و حسابداران، خود، معلول همه عوامل و شرایط محیطی موجود هستند و از خلاقیت‌های ذهنی، استعدادها و قابلیت‌های خداداد درونی خویش ناآگاه هستند و همواره مواد و عناصر اطلاعاتی خود را از مجرای منحصر و محدود وام می‌گیرند، چگونه می‌توانند با احاطه کامل به حوادث و رویدادهای جامعه اقتصادی و اجتماعی خویش، راههای سلامت و سعادت را باز شناسند و نقش حیاتی و حقیقی خویش را ایفا نمایند؟

آیا زمان آن نرسیده است که حساب‌برسان و حسابداران به عنوان نخستین و اصلیتین مراکز و منابع صحیح اطلاعاتی، اصول و قواعد حسابداری و حسابرسی را به عنوان یک اصل کلی و انتزاعی از یک نظام نامتناهی که انسان و همه مناسبات و ارتباطات او را در همه مراحل و مراتب وجودی تعیین و تبیین می‌نماید، شناسایی کنند و ضمن به کارگیری و بهره‌مندی از نتایج حاصل در مسیر رشد و تعالی، مدلها و الگوهای را هماهنگ و موزون با اصل فطرت و طبیعت، که همه جنبه‌ها و زمینه‌های مادی و معنوی افراد را مورد توجه قرار می‌دهد، طراحی و تدوین نمایند.

اعتبار دهی، اطمینان بخشی... و بالاخره جلب اعتماد جامعه به قضاوتها، تجزیه و تحلیلها و رهنمودهایی که از این مسیر و به کمک حساب‌برسان علاقمند و پژوهشگر حاصل خواهد شد، تضمینی علمی و منطقی برای تحقق عدالت اجتماعی، ثروت معنوی و غنای روحی خواهد بود